

Rekomandime për Legjislacionin Shqiptar të Industrisë së Kanabisit Industrial

Shoqata Kombëtare Shqiptare e Industrisë së Kërpit

Joe Spencer, Kryetar
Aleksander Laçaj, Drejtor Ekzekutiv

9 Nëntor 2022

Abstrakt

Ky raport jep rekomandime për Kuvendin e Shqipërisë, si dhe për Komisionin Parlamentar që po shqyrton projektligjin për “Kontrollin e Kultivimit dhe Përpunimit të Bimës së Kanabisit dhe Prodhimit të Nënprodukteve të saj për qëllime mjekësore dhe Industriale”.

Shoqata Kombëtare Shqiptare e Industrisë së Kërpit (SHKSHIK) ka mbledhur rekomandime gjatë takimeve me fermerë vendas, organizata ndërkombëtare të kërpit, kompani ndërkombëtare të kërpit dhe investitorë të interesuar etj. Këto ndryshime të propozuara në projektligj do të sillnin përfitime të konsiderueshme për fermerët shqiptarë, duke rritur zgjidhjet, duke reduktuar burokracinë, duke e bërë bujqësinë më konkurruese më me BE-në, SHBA-në dhe ndërkombëtarisht si dhe duke u mundësuar fermerëve të kenë më shumë përfitime nga kultivimi i kanabisit industrial.

Tabela e Përmbajtjes

Abstrakt	2
Tabela e Përmbajtjes	3
Hyrje	4
Çfarë është Kanabisi Industrial	4
Përfitimet Bujqësore	5
Përfitimet Mjedisore	5
Zhvillimi Rural	5
Zhvillimi Alternativ	5
Mundësi të Suksesshme	6
Legjislacioni Ndërkombëtar	6
1. Përcaktimet	6
a. Bima e Kanabis për qëllime mjekësore dhe bima e kanabisit për qëllime industriale:	6
b. Bima e kanabis për qëllime industriale:	7
c. Nënprodukte për qëllime mjekësore:	9
d. Nënprodukte për qëllime industriale:	9
2. Reklamimi i kanabisit industrial	9
3. Sistemi Track and Trace System për Kanabisin Industrial	9
4. Varietetet e Kanabisit Industrial	10
5. Importimi i Farërave të Kanabisit Industrial	10
6. Inspektimi i Lëndës së Parë	11
7. Mbledhja e Mostrave dhe Analizat Laboratorike	11
8. Siguria	11
9. Shitjet Direkte dhe Shitjet me Pakice	12
10. Njësia për Kanabisin Industrial	12
Rishikimet e rekomanduara të projektligjeve	13
Neni 3	13
Neni 4	13
Neni 11	14
Neni 20	14
Neni 22	14
Neni 23	14
Neni 26	14
Neni 27	14
Neni 28	15
Neni 29	15
Neni 30	16
Neni 32	16
Neni 33	16
Neni 34	16
Neni 38	16
Neni 40	16
Miratime	18

Hyrje

Më 30 qershor 2022, Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale publikoi platformën e Projektligjit "Për kontrollin e kultivimit dhe përpunimit të bimëve të kanabisit dhe të nënprodukteve të saj për qëllime mjekësore dhe industriale"¹ në Regjistrin Elektronik për Njoftimet dhe Konsultimet Publike. Një version i rishikuar i projektligjit u publikua më 6 tetor 2022².

Rekomandimet e paraqitura janë mbledhur nga organizatat ndërkombëtare të kërpit, fermerët vendas, kompanitë ndërkombëtare të kërpit dhe investitorët e interesuar.

Shoqata Kombëtare Shqiptare e Industrisë së Kërpit (SHKSHIK) vlerëson përpjekjet dhe përkushtimin që kanë bërë deputetët dhe komisioni i projektligjeve me angazhimin e tyre në hartimin e rregulloreve të reja. Ne kemi besim se përpjekjet për ri-zhvillimin e industrisë kanabisit industrial në Shqipëri mund të jenë të suksesshme.

Çfarë është Kanabisi Industrial

Kanabisi Industrial, i njohur gjithashtu edhe si Kërpi Industrial, janë varietete të specieve bimore Cannabis Sativa L. që përmbajnë nivele shumë të ulëta të përbërësit psikoaktiv, tetrahidrokanabinol (THC). Kanabisi industrial nuk duhet të ngatërrohet me varietetet e bimëve të kanabisit "të llojit droge", të njohura zakonisht si "marijuana", të cilat përmbajnë nivele të larta të THC (deri në 30%).

Kanabisi industrial është një kulturë bujqësore me shumë qëllime dhe përdorime, në të cilën të gjitha pjesët e bimës (kërçelli, farat, gjethet, lulet dhe rrënjët) mund të korren dhe përpunohen për prodhimin e shumë produkteve të ndryshme si tekstile, letra, litarë, materiale izoluese, pllaka fibrash kërpi, bioplastikë, kompozit, shtroje për kafshët, biokarburant, bojë, ushqim për bagëtinë, ushqim për njerëzit, suplemente dietike dhe kozmetikë. Tregu Ndërkombëtar i Kanabisit Industrial Që nga fillimi i shekullit të 21-të, kanabisi industrial është rigjallëruar dhe po shfaqet si një nga tregjet bujqësore dhe industriale me rritje më të shpejtë. Federata e Organizatave Ndërkombëtare të Kërpit (FIHO) parashikon një rritje prej 2000% në kultivimin e kanabisit industrial gjatë kësaj dekade. Pritet që 228,000 hektarë të mbillen globalisht gjatë vitit 2022. Deri në vitin 2030, sipërfaqja totale globale të kulturave të kërpit do të jenë pothuajse 4.8 milionë hektarë³. Gjatë vitit 2021, tregu ndërkombëtar i kërpit u vlerësua në rreth 4.5 miliardë dollarë. Deri në fund të kësaj dekade, tregu pritet të rritet mbi një normë të përbërë të rritjes vjetore (CAGR) prej 16.9%. Me një vlerë që parashikohet të arrijë mbi 17.24 miliardë dollarë deri në vitin 2030⁴.

---

¹ Projektligji për Kontrollin e Kultivimit dhe Përpunimit të Bimës së Kanabisit dhe Prodhimin e Nënprodukteve të saj për Qëllime Mjekësore dhe Industriale, 06/10/2022 <https://albaniahemp.org/footnote-01/>

² Projektligji për Kontrollin e Kultivimit dhe Përpunimit të Bimës së Kanabisit dhe Prodhimin e Nënprodukteve të saj për Qëllime Mjekësore dhe Industriale, 30/06/2022 <https://albaniahemp.org/footnote-02/>

³ Peter McCusker, Newly Launched Federation Of International Hemp Anticipating Exponential Sector Growth, BusinessCann, 24/10/2022 <https://albaniahemp.org/footnote-03/>

⁴ \$17.24 Billion Global Industrial Hemp Market Size Rise at +16.9% CAGR by 2028 - Market is Fueled by Superb Nutritional Value, Healthy Fatty Acid, Protein Composition of Hemp Globally, Facts & Factors, 05/08/2022 <https://albaniahemp.org/footnote-04/>

Përfitimet Bujqësore

Kanabisi industrial mund të jetë një pjesë e rëndësishme për ta bërë industrinë bujqësore shqiptare më dinamike dhe më të suksesshme. Kultura kërkon një minimum ose edhe aspak inpute në varësi të qëllimit të korrjes. Insekticidet mund të minimizohen ose madje të shmangen plotësisht pasi kanabisi është i ndjeshëm ndaj disa insekteve grabitqare natyrore serioze. Përdorimi i tij në qarkullimin e të korrave mundëson që rendimenti i kulturave të mëposhtme të rritet me mbi 15%. Bimët industriale të kanabisit kërkojnë gjithashtu më pak plehra se kulturat e tjera si misri etj, gjë që redukton kostot e bujqësisë. Rrënjët e thella të bimëve industriale të kanabisit përmirësojnë strukturën e tokës dhe ushqejnë tokën.

Përfitimet Mjedisore

Kultivimi i kulturës së kanabisit industrial ofron disa përfitime unike mjedisore. Përmirësimi i tokës së kontaminuar nëpërmjet fitoreabilitimit, absorbimi i dioksidit të karbonit të atmosferës në biomasë, menaxhimi i mbetjeve të biomasës (biokarburant, bioenergji etj.)⁵

Zhvillimi Rural

Si një kulturë bujqësore që ka përdorime të shumta të produkteve përfundimtare, kanabisi industrial ka potencialin të kontribuojë në zhvillimin rural. Mundësi të reja prodhimi në fusha inovative të produkteve si alternativat e plastikës, materialet e ndërtimit dhe prodhimi i produkteve ushqimore. Kanabisi industrial ka potencialin t'i japë jetë të re praktikës tradicionale bujqësore, të krijojë aftësi të reja pune dhe mundësi punësimi në bujqësi dhe industri ndihmëse, të tilla si prodhimi dhe ndërtimi lokal.

Zhvillimi Alternativ

Gjatë disa dekadave të fundit Shqipëria ka vuajtur nga kultivimi i paligjshëm i kanabisit kriminal në shkallë të gjerë, kryesisht për shkak të migrimit masiv nga komunitetet bujqësore rurale⁶. Kultivimi i kanabisit industrial është një alternativë ideale për zëvendësimin e kanabisit të paligjshëm⁷. Profili i fermerëve të paligjshëm të kanabisit në Shqipëri është: një burrë, që jeton në një zonë rurale, rreth të tridhjetave, me nivel të ulët arsimor, i pa përfshirë më parë në veprimtari kriminale dhe që jeton në varfëri⁸.

Mundësi të Suksesshme

Nëse industria e kanabisit industrial shqiptar mundësohet të çlirojë potencialin e saj të plotë, ajo do të rezultojë në një industri bujqësore më dinamike, do të gjenerojë rritje ekonomike,

---

⁵ Dr. Arnab Bhowmik, Introduction To Hemp: Agronomics And Soil Health Benefits, North Carolina Agricultural and Technical State University, 14/04/2020 <https://albaniahemp.org/footnote-05/>

⁶ Jerola Ziaj, Generations of Albanians Lived off Cannabis Production. Can They Stop?, Balkan Insight, 12/04/2021 <https://albaniahemp.org/footnote-06/>

⁷ Alternative Development helps farmers to escape the poverty trap of illegal drug crop cultivation, Global Partnership on Drug Policies and Development (GPDPD) <https://albaniahemp.org/footnote-07/>

⁸ Martin Jelsma, Tom Blickman, Sylvia Kay, Pien Metaal, Nicolás Martínez, Dania Putri, A Sustainable Future for Cannabis Farmers 'Alternative Development' Opportunities in the Legal Cannabis Market, Transnational Institute (TNI), 04/2021 <https://albaniahemp.org/footnote-08/>

do të krijojë mundësi zhvillimi rural, do të reduktojë kultivimin e paligjshëm të kanabisit si dhe do të mbështesë përmbushjen e angazhimeve të Shqipërisë për përmirësimin e mjedisit.

Legjislacioni Ndërkombëtar

E drejta ndërkombëtare e përcakton kanabisin industrial sipas qëllimit të tij, jo nga varieteti i bimës së kanabisit ose nga kufiri i përmbajtjes së THC-së.

Neni 29, Kontrolli i Kanabisit i Konventës së Vetme të OKB-së për Drogat Narkotike, 1961, i ndryshuar nga Protokollin e 1972⁹, e përkufizon kanabisin industrial si "kanabis i përdorur për qëllime industriale ose hortikulturore".

Konventa përjashton qartë kultivimin industrial të kanabisit dhe përdorimin e nënprodukteve të tij nga kërkesat e saj për kontrollin ndërkombëtar. Konventa nuk rregullon aspak kanabisin industrial.

Në nenin 2.9 të Konventës thuhet se qeveritë "nuk u kërkohet të zbatojnë dispozitat e kësaj Konvente për barnat që përdoren zakonisht në industri për qëllime të tjera përveçse mjekësore ose shkencore" dhe neni 28 shpjegon se "kjo Konventë nuk do të zbatohet për kultivimi i bimës së kanabisit ekskluzivisht për qëllime industriale." Komenti zyrtar i Konventës¹⁰ thotë se "kultivimi i bimës [kanabis] për çdo qëllim tjetër [përveç blerjes së produkteve për përdorime mjekësore dhe shkencore], dhe jo vetëm për qëllimet e përmendura në [nenin 28], për rrjedhojë përjashtohet."¹¹

Rishikimet e Draft-Ligjit

1. Përcaktimet

Disa nga përkufizimet në Nenin 3 mund të redaktohen për të shtuar më shumë qartësi në dallimin midis kanabisit industrial dhe kanabisit mjekësor.

a. Bima e Kanabis për qëllime mjekësore dhe bima e kanabisit për qëllime industriale:

Përdorimi i emërimit të taksonomisë së kanabisit në Neni 3 për përcaktimin e kanabisit mjekësor dhe kanabisit industrial nuk është më i saktë për shkak të hibridizimit që është zhvilluar në industrinë e kanabisit gjatë dekadave të fundit.

- i. Të gjitha nëngrupet *Cannabis sativa* L. (*Cannabis sativa*, *Cannabis indica* dhe *Cannabis ruderalis*) po përdoren për mbarështimin e varieteteve të kanabisit industrial dhe kanabisit mjekësor.
- ii. Sejcila prej këtyre nëngrupeve mund të prodhojë karakteristika të ndryshme fizike (fenotipe) siç janë ndryshimet në ciklet e jetës, rezistenca ndaj dëmtuesve,

⁹ U.N. Single Convention on Narcotic Drugs, 1961, amended by the 1972 Protocol <https://albaniahemp.org/footnote-09/>

¹⁰ U.N. Publication No. E.73.X1.1, p. 312, § 1-2 <https://albaniahemp.org/footnote-10/>

¹¹ Kenzi Riboulet-Zemouli, Sustainable Cannabis Policy Toolkit (Cannabis & Sustainable Development), FAAAT, 04/2021 <https://albaniahemp.org/footnote-11/>

- rezistenca ndaj mykut, rezistenca ndaj thatësirës, data e korrjes dhe rendimentet e korrjes.
- iii. Secila prej nënspecieve gjithashtu mund të prodhojë karakteristika të ndryshme fitokimike (kimiotipe) që përmbajnë raporte të ndryshme të Acidit Tetrahidrokanabinolik Delta 9 (Delta-9 THCa), Acidit Kanabidiolik (CBDA), Acidit Kanabigerolik (CBGa), Acidit Kanabidiolik (CBCa) dhe Acidit Kanabidilik (CBCa) dhe Kanacidit. CBDVa).
  - iv. Fenotipet dhe kimiotipet e ndryshme përdoren për mbarështimin selektiv të hibrideve të bimëve të kanabisit për prodhimin e kanabisit të ndryshëm industrial dhe nënprodukteve të kanabisit mjekësor.
  - v. Shkencëtarët, botanistët dhe mbarështuesit e bimëve po përdorin emrat e kimiotipeve në vend të emërimit taksonomik të nëngrupeve për të referuar llojin e bimëve të kanabisit¹².

Kimiotipi	Përshkrim	Klasifikimi
Kimiotipi I	Bimët e kanabisit me Δ9 -THCa si kanabinoid mbizotërues.	Bimët mjekësore të kanabisit
Kimiotipi II	Bimët e kanabisit me Δ9 -THCa dhe CBDA si kanabinoidë mbizotërues për foshnjat.	Bimët mjekësore të kanabisit
Kimiotipi III	Bimët e kanabisit me CBDA si kanabinoid mbizotërues dhe përmbajtje të ulët të Δ9-THCa (0.2% deri në 1%).	Bimët industriale të kanabisit
Kimiotipi IV	Bimët e kanabisit me CBGa si kanabinoid mbizotërues.	Bimët industriale të kanabisit
Kimiotipi V	Bimë kanabisi pa pothuajse asnjë kanabinoid.	Bimët industriale të kanabisit

b. Bima e kanabis për qëllime industriale:

Ne rekomandojmë rritjen e kufirit të THC në 1% në Neni 3 për të mbështetur konkurrencën me industrinë ndërkombëtare të kërpit.

- i. Më 24 nëntor 2021, Këshilli Evropian miratoi Politikën e re të Përbashkët Bujqësore (CAP), e cila rikthen nivelet e tetrahidrokanabinolit (THC) të varieteteve industriale të kanabisit nga 0.2% në 0.3%¹³ të peshës së thatë e cila hyn në fuqi më 1 janar 2023. Kjo rregullore është vendosur për fermat që duan të marrin subvencione CAP, jo si rregullore për kontrollin e substancave psikoaktive¹⁴.
- ii. Brenda BE-së është e mundur të kultivohen bimë kanabisi industrial me nivele THC mbi 0.3%, me kusht që të autorizohet nga rregulloret kombëtare, si 0.6% në Itali¹⁵ dhe 1% në Republikën Çeke¹⁶.

¹² Stefano Salamone, Lorenz Waltl, Anna Pompignan, Gianpaolo Grassi, Giuseppina Chianese, Andreas Koeberle and Federica Pollastro, Phytochemical Characterization of *Cannabis sativa* L. Chemotype V Reveals Three New Dihydrophenanthrenoids That Favorably Reprogram Lipid Mediator Biosynthesis in Macrophages, 16/08/2022 <https://albaniahemp.org/footnote-12/>

¹³ The new Common Agricultural Policy has been adopted and the maximum THC level on the field has been restored to 0,3 %, Press Release, European Hemp Industry Association (EHIA), 02/12/2021 <https://albaniahemp.org/footnote-13/>

¹⁴ Commission Delegated Regulation (EU) 2021/2115 of the European Parliament And of the Council of 2 December 2021 <https://albaniahemp.org/footnote-14/>

¹⁵ Legge 2 Dicembre 2016, n. 242 Disposizioni per la promozione della coltivazione e della filiera agroindustriale della canapa <https://albaniahemp.org/footnote-15/>

¹⁶ Zákon, kterým se mění zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve zArticle pozdějších předpisů, zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech), ve zArticle pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve zArticle pozdějších předpisů <https://albaniahemp.org/footnote-16/>

- iii. Italia lejon deri në 0.6% THC sepse bimët e kanabisit industrial që janë edukuar për klimën e Evropës Veriore dhe Qendrore janë të njohura për prodhimin e sasive më të larta të THC në Evropën Jugore për shkak të rritjes së spektrit¹⁷ të dritës dhe temperaturave më të ngrohta të tokës¹⁸.
- iv. Republika Çeke rriti sasinë e THC në 1% për të lejuar një pozicion më të fortë konkurrues në tregun ndërkombëtar. Ky ndryshim po siguron gjithashtu presion politik mbi BE-në për të rritur kufizimin e THC-së të përcaktuar në CAP për t'u bërë më në përputhje me standardin e vendosur ndërkombëtar prej 1% THC.
- v. Në Shtetet e Bashkuara, kongresmenja Chellie Pingree ka prezantuar Projektligjin për Avancimin e Kërpit të vitit 2022¹⁹, i cili përfshin rritjen e kufirit të THC nga 0.3% në 1%²⁰.
- vi. Në Mbretërinë e Bashkuar po zhvillohen diskutime për rritjen e kufirit të THC në 1%²¹.
- vii. Australia, Belize, Kili, Kolumbia, Kosta Rika, Republika Çeke, Ekuador, Xhamajka, Meksika, Paraguaj, Mongolia, Zvicra dhe Uruguai lejojnë deri në 1% THC.
- viii. OKB-ja sugjeron që kanabisi industrial mund të përcaktohet bazuar në raportin [THC+CBN]: [CBD] është <1²².
- ix. Ka ndoshta vetëm disa varietete industriale të kanabisit që mund të prodhojnë më pak se 0,1% THC, 100 varietete që prodhojnë deri në 0,2%, 300 deri në 500 varietete që prodhojnë deri në 0,5% THC dhe një mijë varietete që mund të prodhojnë deri në 1% THC.
- x. Nivelet më të larta të THC krijojnë avantazhe tregtare për vendet që lejojnë nivele më të larta të THC dhe nuk kanë krijuar asnjë mundësi.
- xi. Në mënyrë që vendet që lejojnë nivele më të larta THC të eksportojnë produkte industriale të kanabisit në vendet me kufizime më të ulëta të THC, përpunuesit industrialë të kanabisit përdorin procese teknike për të korrigjuar THC nga produktet e tyre..
- xii. Sektori ndërkombëtar i kërpit propozon një prag THC në lulet dhe gjethet e kërpit për t'u vendosur në 1% pas dekarboksilimit²³.

¹⁷ Michael W. Jenkins, *Cannabis sativa* L. Response to Narrow Bandwidth UV and the Combination of Blue and Red Light during the Final Stages of Flowering on Leaf Level Gas-Exchange Parameters, Secondary Metabolite Production, and Yield, 12/2021 <https://albaniahemp.org/footnote-17/>

¹⁸ Vladimir Siko, Janoš Berenj and Dragana Latković, Influence of agroclimatic conditions on content of main cannabinoids in industrial hemp (*Cannabis sativa* L.), 01/2011 <https://albaniahemp.org/footnote-18/>

¹⁹ Chellie Pingree, The Hemp Advancement Act of 2022, U.S. Congress, 08/02/2022 <https://albaniahemp.org/footnote-19/>

²⁰ Dario Sabaghi, How The 2023 Farm Bill May Reshape The Hemp Industry, Forbes, 03/08/2022 <https://albaniahemp.org/footnote-20/>

²¹ UK Medical Cannabis & CBD Market Discussion Paper - Ten Recommendations for Government, Maple Tree Consultants and Mackrell, 04/2021 <https://albaniahemp.org/footnote-21/>

²² Recommended methods for the identification and analysis of cannabis and cannabis products, United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC), 2009 <https://albaniahemp.org/footnote-22/>

²³ Common Position of the Industrial Hemp Sector on the Single Convention and the International Drug Control System, European Hemp Industry Association (EHIA), 09/2020 <https://albaniahemp.org/footnote-23/>

- xiii. Shoqata Globale e Kërpit²⁴ dhe "Vote Hemp"²⁵ i kanë shkruar letra mbështetëse Kuvendit të Shqipërisë për rritjen e kufizimit të THC nga 0.1% në maksimum 1% përmes fushatës së Peticionit për Kërpin Industrial²⁶.

c. Nënprodukte për qëllime mjekësore:

Në Nenin 3 termi "bima e kanabisit" përdoret në vend të "bima e kanabis për qëllime mjekësore" për të përcaktuar "nënprodukte për qëllime mjekësore". Kjo do të kërkonte një licencë mjekësore të kanabisit për proceset e zakonshme të prodhimit të nxjerrjes për bimët kanabisit industrial në mënyrë që të prodhohen shumë nënprodukte industriale të kanabisit që kërkojnë procese ekstraktimi, të tilla si; vaji i farës së kërpit, farat e kërpit të lëvruara, pluhur proteina kërpi, çajrat e kërpit, suplemente ushqimore kërpi, kozmetikë kërpi, vaj esencial kërpi, mbetje kërpi, fibra kërpi, bioplastikë kërpi, bionaftë kërpi etj.

d. Nënprodukte për qëllime industriale:

Mënyra se si shkruhet përkufizimi "nënprodukte për qëllime industriale" kufizon ndarjen e pjesëve të bimëve për prodhimin e produkteve. Është jopraktike të korren, të thahen dhe të eksportohen bimë të plota.

2. Reklamimi i kanabisit industrial

Neni 4.dh lejon tregtimin dhe reklamimin e kërpit industrial dhe nënprodukteve të tij. Megjithatë, nenet 4.b, 40.1.a dhe 40.th kufizojnë reklamimin e kanabisit industrial dhe nënprodukteve të tij, sepse termi "bima e kanabisit" përdoret në vend të "bima e kanabis për qëllime mjekësore".

3. Sistemi Track and Trace System për Kanabisin Industrial

Neni 4.b, Neni 20.g, Neni 32.1, Neni 33, Neni 34 dhe Neni 38.2 kërkojnë përdorimin e një sistemi gjurmimi Track and Trace për bimët e kanabisit industrial. Aplikacionet Track and Trace janë zhvilluar për të etiketuar elektronikisht bimë individuale të kanabisit mjekësor, për të gjurmuar vendndodhjen e tyre, të dhënat e ciklit jetësor dhe prodhimin, shitjet dhe shpërndarjen e nënprodukteve.

Metodat e zakonshme të kultivimit të kanabisit industrial për farëra dhe fibra janë mbjellja e farave në një mbjellje me densitet të lartë prej 20 kg farë për hektar (1,000,000 deri në 2,000,000 bimë) të nevojshme për prodhimin e rendimenteve të larta të kanabisit industrial për prodhimin e fibrave dhe drithërave. Dendësia e lartë e bimëve për metër katror e bën fizikisht dhe teknikisht të pamundur etiketimin e bimëve individuale të nevojshme për përdorim me sistemet kompjuterike të gjurmës dhe gjurmimit të bimëve mjekësore të kanabisit.

²⁴ Mandi Lynn Kerr, Letter of Support to Parliament of Albania, Global Hemp Association, 22/10/2021 <https://albaniahemp.org/footnote-24/>

²⁵ Eric Steenstra, Letter of Support to Parliament of Albania, Vote Hemp, 12/07/2021 <https://albaniahemp.org/footnote-25/>

²⁶ Peticion për Kërpin Industrial, Votoni Kërpin, 01/06/2019 <https://albaniahemp.org/footnote-26/>

4. Varietetet e Kanabisit Industrial

Articles 11.5 and 23.1 limit the import and cultivation of industrial cannabis varieties to only varieties that are included in the EU Common Plant Variety Database²⁷. These articles conflict with Article 8.b.I which allows breeding and registration of new industrial cannabis varieties into the National Variety Catalog.

Nenet 11.5 dhe 23.1 kufizojnë importin dhe kultivimin e varieteteve të kanabisit industrial vetëm në varietetet që përfshihen në bazën e të dhënave të përbashkëta të varieteteve të bimëve të BE-së. Këto nene bien ndesh me nenin 8.b.I i cili lejon mbarështimin dhe regjistrimin e varieteteve të reja të kanabisit industrial në Katalogun Kombëtar të Varieteteve.

- a. Ekziston nevoja për testimin e varieteteve të reja jashtë BE-së sepse shumica e varieteteve të miratuara nga BE janë edukuar posaçërisht për kultivim në Evropën Qendrore dhe Veriore të cilat kanë kushte mjedisore të ndryshme nga Shqipëria.
- b. BE-ja nuk e kufizon kultivimin e varieteteve të kanabisit industrial të cilat nuk janë në bazën e të dhënave të përbashkëta të varieteteve të bimëve të BE-së. Përdorimi i këtyre varieteteve është për kualifikimin e subvencioneve të CAP.

5. Importimi i Farërave të Kanabisit Industrial

Drejtori i Entit Shtetëror i Farave dhe Fidanëve këtë vit refuzoi të lejojë importin e farërave që kanë DUS (dallueshmëri, uniformitet, qëndrueshmëri) për kryerjen e testeve të kërkuara për regjistrimin dhe përfshirjen e varieteteve në katalogun kombëtar të farërave dhe fidanëve duke pretenduar se Ligji nr. 10416, datë 07.04.2011, "Për materialet mbi mbjelljet dhe shumëzues bimor" dhe ligji nr. 105/2015 "Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr.10416, datë 07.04.2011, "Për materiale të mbjelljes dhe shumëzues bimor" dhe Vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 319, datë 24.04.2016 "Për përcaktimin e procedurave të rregullave të testimit të varieteteve", kufizon importimin e varieteteve me dokumentacion DUS. Veprimi është gjithashtu në kundërshtim me nenin 8.2.b.ii të projektligjit.

Edhe këtë vit drejtoresha e Entit Shtetëror i Farave dhe Fidanëve kërkoi që mostrat e farave të kërpit të importohen ilegalisht pa autorizim importi si parakusht për marrjen e autorizimit të importit, gjë që është në kundërshtim të qartë me Ligjin nr. 9271, datë 09.09.2004, për disa shtesa dhe ndryshimi nr. 7975, datë 26.07.1995, "Për barnat narkotike dhe lëndët psikotrope" Neni 9, pika nr.3 dhe Udhëzimit nr. 7, datë 03.05.2007, "Mbi kontrollin dhe monitorimin e subjekteve që mbillen kërpe industriale".

Nëse këto veprime nuk korrigjohen para vitit të ardhshëm, kjo do të krijojë rreziqe financiare dhe ligjore për fermerat, kompanitë dhe investitorët që duan të importojnë farat industriale të kanabisit..

---

²⁷ EU Common Plant Variety Database <https://albaniahemp.org/footnote-27/>

6. Inspektimi i Lëndës së Parë

Peshimi i peshës së lagësht të kulturave të farave dhe fibrave do të jetë sfiduese. Farërat duhet të thahen sapo të mblidhen. Kërçelli i korrur mund të mbetet në fushë për përfundimin e një procesi rikuperimi për përgatitjen për prodhimin e fibrave.

Në Nenin 27.6 nuk përmendet një periudhë kohore për përfundimin e inspektimit që mund të shkaktojë vonesa në paketimin e nënprodukteve që mund të dëmtojnë cilësinë e produktit. Kjo kërkesë është më praktike për kanabisin mjekësor për shkak të nevojës për të qenë përgjegjës për prodhimin e substancave psikoaktive.

7. Mbledhja e Mostrave dhe Analizat Laboratorike

Përgatitja e neneve 27.6 dhe 37 në përputhje me rregulloret e BE-së do të minimizonte ndryshimet e ardhshme ndërsa Shqipëria përparon me kërkesat e anëtarësimit në BE.

Rregullorja e BE-së Nr. 639/2014 C(2017) 735 Shtojca I²⁸ përcakton se si kryhen kampionimet dhe analizat laboratorike në BE.

8. Siguria

Kërkimi i sigurisë për shoqërimin e transportit të nënprodukteve të kanabisit industrial në Nenin 20.1.dh dhe Neni 29 do të shtojë një pjesë të madhe të koordinimit, punës dhe shpenzimeve si dhe do të konsumojë burime të panevojshme shtetërore për dërgimin e sasive të vogla dhe të mëdha të nënprodukteve të papërpunuara dhe të gatshme. Produkte që nuk përmbajnë substanca psikoaktive.

- a. Kjo kërkesë është më praktike për transportin e kanabisit mjekësor për shkak të nevojës për të qenë përgjegjës për shpërndarjen e substancave psikoaktive.
- b. Sipas ligjeve aktuale shqiptare, kompanitë janë në gjendje të importojnë hurd kërpi, fibra kërpi, ushqim me fara kërpi, kozmetikë kërpi, tekstile kërpi dhe suplement ushqimor kërpi pa nevojën e transportit të specializuar të sigurisë.
- c. Kanabisi industrial përmban vetëm një sasi të vogël të substancave psikoaktive e cila ka një vlerë marginale në krahasim me kanabisin mjekësor.
- d. Kërkesa për përdorimin e sigurisë së lartë duke përdorur gardhe, kamera dhe roje sigurie në Neni 30 do të ndikojë negativisht në koston e kultivimit të kanabisit industrial dhe në madhësinë e të korrave.
  - i. Nuk ka vende që kërkojnë sigurinë e njësive për kanabisin industrial. Subjektet lejohen të zgjedhin llojin e letrës me vlerë që kërkojnë për të siguruar aktivitetet e tyre të biznesit.
  - ii. Madhësia mesatare e njësive për drithërat industriale të kanabisit dhe fibrat është 100 dunum (10 hektarë). Instalimi dhe monitorimi aktiv i gardheve të sigurisë dhe kamerave përgjatë perimetrit të fushave ndikojnë shumë në kthimin e investimit.

---

²⁸ Commission Delegated Regulation (EU) 2017/1155 of 15 February 2017 amending Delegated Regulation (EU) No 639/2014 as regards the control measures relating to the cultivation of hemp <https://albaniahemp.org/footnote-28/>

- iii. Kanabisi industrial përmban vetëm një sasi të vogël të substancave psikoaktive dhe vlera e kanabisit industrial është marginale në krahasim me kanabisin mjekësor që kërkon siguri.

9. Shitjet Direkte dhe Shitjet me Pakice

Neni 4.2.c kufizon bizneset që nuk kanë licencë për kultivimin e kanabisit industrial nga shitja me pakicë e nënprodukteve të kanabisit industrial që lejohen aktualisht, si p.sh. vaji i farës së kërpit, pluhuri i proteinave të kërpit, farat e lëvruara të kërpit dhe kozmetika e kërpit.

Neni 40.1.a kufizon shitjet e drejtpërdrejta të kanabisit industrial dhe nënprodukteve të tij. Kjo do të detyronte shumë kompani të ndalonin shitjet me pakicë të produkteve të kërpit.

10. Njësia për Kanabisin Industrial

Nenet 3 dhe 22 vendosin kufizime për zgjerimin e prodhimit të nënprodukteve të kanabisit industrial duke kërkuar që toka bujqësore dhe objekti i prodhimit të ndajnë të njëjtin prosperitet.

Rishikimet e rekomanduara të projektligjeve

Neni 3

“Bimë kanabisi për qëllime mjekësore” janë bimët e kanabisit të kultivuara dhe të prodhuara për qëllime mjekësore dhe kërkimore shkencore në kushte të kontrolluara dhe të rregulluara nga ky ligj që përmbajnë më shumë se 1% THC.

“Bimë kanabisi për qëllime industriale” janë bimët e kanabisit të kultivuara dhe të prodhuara për qëllime industriale, duke përfshirë të gjitha pjesët e freskëta ose të thara të bimës dhe farat që përmbajnë jo më shumë se 1% THC.

“Nënprodukte për qëllime mjekësore” janë substancat dhe preparatet që prodhohen nga bima e kanabisit për qëllime mjekësore.

“Nënprodukte për qëllime industriale” janë produktet të cilat prodhohen nga çdo pjesë e bimës së kanabisit për qëllime industriale; duke përfshirë kërcellin, farën, gjethen, lulen dhe rrënjën.

“Njësi” është sipërfaqja e tokës nga 5 deri në 10 ha, e kufizuar, e cila përfshin gjithashtu magazina dhe ambiente të tjera të dedikuara vetëm për proceset që lidhen me kultivimin dhe prodhimin e nënprodukteve të bimës së kanabisit për qëllime mjekësore dhe sipërfaqja jo më e vogël se 1 hektar, për kultivimin e bimës të kanabisit industrial. Sipërfaqja e njësisë për kultivimin e bimës së kanabisit për qëllime industriale nuk është më e vogël se 1 hektar dhe njësia e prodhimit për proceset që lidhen me nënproduktet e saj mund të jetë e ndarë nga njësia e kultivimit.

Neni 4

b). kultivimi i bimës së kanabisit për qëllime mjekësore dhe prodhimin e nënprodukteve të saj, qarkullimin dhe posedimin e tyre nëse nuk janë të shënuara dhe të gjurmueshme, sipas përcaktimeve të këtij ligji.

c) posedimin e pajisjeve dhe instrumenteve për prodhimin e bimës së kanabisit dhe nënprodukteve të saj, me përjashtim të rasteve të deklaruara nga subjekti i pajisur me licencë, të parashikuara në këtë ligj.

d) reklamimi i bimës së kanabisit për qëllime mjekësore dhe nënprodukteve të saj të bëra në mënyrë direkte ose indirekte ose në çfarëdo forme tjetër, në çfarëdo mënyre, pavarësisht nga mjeti i publikimit, për prodhimin, qarkullimin, mbajtjen dhe përdorimin e bimës së kanabisit për qëllime mjekësore dhe të saj nga -produkte, me përjashtim të botimeve mjekësore shkencore dhe profesionale.

dh) reklamimi në median e shkruar dhe atë elektronike të produkteve dhe nënprodukteve nga bimët që përmbajnë përqendrimë më të larta se 1% të komponentit THC në produktin përfundimtar.

Neni 11

5) Njësia monitoron procesin e importimit të farërave dhe fidanëve që janë varietete të kultivimit të kanabisit për qëllime industriale.

Neni 20

1.dh) vetëdeklarimin për lidhjen e marrëveshjes paraprake për ruajtje;

1.g) të fshihet

Neni 22

1. Veprimtaritë e përcaktuara në licencë ose leje sipas këtij ligji zhvillohen vetëm në ambientet e Njesisë së Prodhimit, në zona të veçanta, me akses të kufizuar dhe të monitoruar.

2. Njësia e prodhimit është sipërfaqja e tokës nga 5 deri në 10 ha, e kufizuar, e cila përfshin edhe magazina dhe ambiente të tjera të dedikuara vetëm për proceset që lidhen me kultivimin dhe prodhimin e nënproduktit të bimës së kanabisit për qëllime mjekësore dhe sipërfaqe jo më e vogël se 1 hektar, për kultivimin e bimës së kanabisit industrial. Sipërfaqja e njesisë për kultivimin e bimës së kanabisit për qëllime industriale nuk është më e vogël se 1 hektar dhe njësia e prodhimit për proceset që lidhen me nënproduktet e saj mund të jetë e ndarë nga njësia e kultivimit.

3. Licenca për bimën e kanabisit për qëllime mjekësore lejon prodhimin e deri në 4 Njësive Prodhuese marginale. Për njësi të pakufizuara, kërkohet një licencë ose leje e re.

5. Licencimi i bimës së kanabisit për qëllime mjekësore përcakton numrin, sipërfaqen dhe vendndodhjen e njësive të prodhimit.

Neni 23

1) Regjistrimi i farërave dhe i fidanëve bëhet sipas legjislacionit përkatës në institucionin përgjegjës për regjistrimin e farërave dhe fidanëve.

Neni 26

2) Pas përfundimit të procesit të vjeljes së bimës së kanabisit për qëllime mjekësore, Agjencia kryen kontrolle mbi sasi të vjeljes së kryer dhe materialin e prodhuar dhe regjistron në procesverbal numrin e fidanëve të mbledhur dhe sasinë sipas peshës së masës së lagësht.

Neni 27

Bimë kanabisi për përpunim dhe lëndë të parë për qëllime mjekësore

- 1) Materiali i prodhuar nga bima e kanabisit për qëllime mjekësore thahet, pastrohet, ndahet, paketohet dhe etiketohet.
- 2) Pas përfundimit të vjeljes, pjesa e mbledhur mbi tokë e bimës së kanabisit thahet në një hapësirë të rregulluar posaçërisht.
- 3) Kultivuesi i kanabisit mban një evidencë të veçantë, në tre kopje të sasisë së prodhuar, përpara se ta përdorë atë për prodhimin e ilaçeve në prani të inspektorëve të Agjencisë. Një kopje i dërgohet për qëllime mjekësore ministrisë përgjegjëse për rendin dhe sigurinë publike, ndërsa një kopje e mbajnë palët nënshkruese.
- 4) Paketimi me bimën e thatë të kanabisit për qëllime mjekësore shënohet me informacionin e mëposhtëm:
  - i. emrin dhe selinë e personit juridik (kultivuesit/prodhuesit);
  - ii. data (dita, muaji dhe viti) i vjeljes dhe prodhimit;
  - iii. the name of the raw material;
  - iv. sasia neto dhe bruto e lëndës së thatë;
  - v. forma (gjethe, lule, bimë, të plota, të prera);
  - vi. data e paketimit dhe data e skadencës.
  - vii. shenja unike identifikimi në formën e një kodi, vule ose etikete.
- 5) Kultivuesi/përpunuesi i kanabisit për qëllime mjekësore paraqet raport pranë strukturës përgjegjëse të Ministrisë Përgjegjëse për Rendin dhe Sigurinë publike dhe Agjencisë për përfundimin e procesit të prodhimit, kultivimit dhe masës së thatë të përfutur, brenda dhjetë ditëve nga dita e përfundimit të procesit.
- 6) Përpara se të paketohet materiali i thatë i bimës së kanabisit për qëllime mjekësore, Agjencia kryen kontroll të cilësisë në laboratorë të certifikuar dhe të akredituar me metodat më të mira për kontrollin e cilësisë, sipas Udhëzimeve të miratuara nga ministri përgjegjës për shëndetësinë, në lidhje me përmbajtjen e kanabinoidit dhe komponentët e tetrahidrokanabinolit, si dhe kontrolli fiziko-kimik dhe mikrobiologjik, për metodën, formën dhe sasinë e paketimit.

Neni 28

Substancat dhe preparatet e prodhuara nga bima e kanabisit për qëllime mjekësore:

- 1) Substancat dhe preparatet e destinuar për përdorim mjekësor të prodhuara nga bima e kanabisit për qëllime mjekësore, nga prodhuesi i autorizuar, i nënshtrohen të gjitha dispozitave të parashikuara në legjislacionin në fuqi për barnat dhe shërbimet farmaceutike dhe legjislacionin për barnat narkotike dhe substancat psikotrope, përpara duke i vënë në qarkullim.

Neni 29

Transporti i bimës së kanabisit për qëllime mjekësore

Veprimtaria e bartjes, lëvizjes, shoqërimit dhe transportimit të farave, fidanëve, lëndës së parë, bimës së kanabisit për qëllime mjekësore dhe nënprodukteve të saj, nga një vend në tjetrin, bëhet me njoftim paraprak në Agjenci dhe me shoqërim të specializuar nga subjekti që ka lidhur kontratën e ruajtjes dhe sigurisë së njësisë.

Neni 30

Sigurimi i bimës së kanabisit për qëllime mjekësore:

Ruajtja dhe siguria e njësisë, transporti dhe tregtimi i bimës së kanabisit për qëllime mjekësore dhe nënprodukteve të saj bëhet nga subjekti që ka lidhur kontratën e ruajtjes dhe sigurisë së njësisë.

Neni 32

1) Sistemi i Shënimit dhe Gjurmimit është një bazë të dhënash shtetërore, përmes së cilës mbledhen informacione të organizuara dhe të ruajtura në formë elektronike për vendosjen e shenjave unike dhe gjurmimin e të gjitha fazave të sigurimit të farës dhe fidanëve, kultivimit, prodhimit, qarkullimit, furnizimit, transportit që i shërben identifikimi i bimës së kanabisit për qëllime mjekësore.

Neni 33

Subjekti i licencuar është i detyruar të fusë të dhënat në sistemin e markimit dhe gjurmimit, për të gjitha farat, fidanët, bimën e kanabisit për qëllime mjekësore dhe nënproduktet e tij të përpunuara prej tij, për të gjitha fazat e veprimtarisë së licencuar.

Neni 34

1) Shënimi dhe gjurmimi i përcaktuar në këtë ligj, nëpërmjet një marke unike në formën e një kodi provizor, vule ose etikete është i detyrueshëm në të gjitha fazat, duke përfshirë importin, kultivimin, prodhimin, përpunimin, ruajtjen, ruajtjen, eksportin dhe përdorimin e bimës së kanabisit për qëllime mjekësore dhe nënprodukti i saj.

Neni 38

2) Bima e kanabisit për qëllime mjekësore dhe nënproduktet e saj sekuestrohet menjëherë nëse nuk është e shënuar dhe e gjurmueshme sipas përcaktimeve të këtij ligji.

Neni 40

a) Reklamon bimën e kanabisit për qëllime mjekësore dhe nënproduktet e saj, drejtpërdrejt ose tërthorazi, ose bën shitje direkte; shitje me pakicë;

f) Tejkalon afatin e caktuar për grumbullimin e sasive të prodhuara të kanabisit në plan për qëllime mjekësore.

th) Të fshihet

Miratime

Organizatat e mëposhtme industriale të kërpit dhe kanabisit mbështesin këto rekomandime për Projektligjin Shqiptar “Për Kontrollin e Kultivimit dhe Përpunimit të Bimës së Kanabisit dhe prodhimin e nënprodukteve të saj për qëllime mjekësore dhe industriale”.

“CannaCasa — Portuguese Industrial Hemp Association fully endorses National Albanian Hemp Industry Association recommendations for the Albanian Industrial Cannabis Law, since the present recommendations and contents of the document submitted represents and covers the detrimental topics for integrating a strong and competitive hemp industry in Albania that is able to compete in Europe and in the World. Congratulations to the National Albanian Hemp Industry Association for stepping forward on the matter of defending the hemp industry.”

António João Carvalho da Costa, VP of Board of Directors
CannaCasa — Portuguese Industrial Hemp Association

“Hemp used for industrial and horticultural purposes is a positive economic and environmental opportunity for Albania. Industrial hemp is not a drug, there is no health risk from the THC present. Free access to industrial hemp will enable an industry to grow. The control requirements for drug varieties are not required for industrial hemp.”

Richard Barge, Chair
New Zealand Hemp Industries Association

Kimmo Wilska, Member of the Executive
Finnish Cannabis Association